

Ekologické limity veřejných parků

- Autoři nabízejí nevšední pohled na městské parky - nejen jako na technické řešení kvality ovzduší ve městech, ale také jako prostor každodenní rekreace. Na příkladu budapeštského Városliget se pozastavují nad hlediskem městského parku coby speciálního městského ekosystému částečně porostlého cíleně vysazenou, jinde spontánně rostoucí vegetací.
- Dobře udržované veřejné parky jsou schopny pokrývat ekologické požadavky obyvatel města po stovky let. Kromě funkcí společensko-sociálních, sanitárních, blahobytných a vzdělávacích naplňuje parková zeleň moderních měst i řadu rekreačních potřeb. Městské parky zvyšují obyvatelnost měst, ať už formou snižování efektu tepelných ostrovů nebo oživením prostředí. Funkce a spektrum služeb poskytovaných parky záleží do značné míry na vitalitě zeleného pokryvu, efektivitě správy a údržby, péči o park jako celek a důslednosti ochrany daného území.

Využitelné výstupy:

- Hromadné (masové) akce jako příklad "šokové" zátěže plynoucí z rekreačních aktivit jsou rozděleny do tří kategorií:
 - 1) dlouhodobé hromadné akce s výrazným dopadem, odehrávající se ve vysoce nebo středně citlivém období (cca 400 000 osob/akce); 2) krátkodobé masové akce nebo události střední intenzity (cca 50 000 osob/akce) ve středně nebo slabě citlivém období; 3) krátkodobé události nebo menší akce (cca 5000 osob/akce) ve středně nebo slabě citlivém období.
- Pro akce první kategorie platí koncentrované narušení celého spektra funkcí parku, vyšší narušení půdního povrchu (zhutnění sešlapem, nebo naopak narušení prošlapáváním), zvýšení hluchnosti, znečištění půdy a ovzduší (především díky průjezdu vozidel během přípravné a konečné fáze organizování akce).
- Z hlediska rekreačního využití parku je zapotřebí rozlišit jednotlivé zóny z hlediska návštěvnosti a vytížení. Jednotlivé zóny Városliget například výrazně kolísají: v některých částech se hustota chodců pohybuje od 220 metrů čtverečních volného prostoru na jednu osobu po 1000 m² na osobu. Průměr činí 377 m² na osobu.

- Návštěvnost pochopitelně kolísá i v průběhu roku. Zatímco na podzim je to v průměru okolo 7600 návštěvníků ve všední den (a 14 000 o víkendech), v létě je to 20 800/25 500. (To vše v městských čtvrtích VI. a VII. distriktu, které mají dohromady 122 000 obyvatel).
- Návštěvnost se "vtiskne" i do kvality jednotlivých parkových prostor, včetně trávníků, což vyžaduje značné nároky na údržbu (obnova a výsev prakticky každých 10 let). Ve Városliget jsou v současnosti obnovy trávníků pozastaveny (chybí vhodná travní směs snášející takové zatížení, a současně je problém se závlahou - 200-250 mm ročně).
- Přírozená obnova trávníků není v podmínkách parku možná, na terénních sníženinách převládají druhy ovlivněné kolísáním spodní hladiny podzemní vody a na vyvýšených plochách převládají druhy suchu odolné.
- Rozdíl mezi zaznamenanou teplotou povrchu může být analyzován s pomocí satelitních termálních snímků. Například v roce 2005 byl zaznamenán výrazný rozdíl mezi teplotou zelení pokrytých povrchů parku (25-35 °C) a dlážděnými (betonovanými, asfaltovými, zastavěnými) částmi města (36-39 °C).
- Obecně platí, že tam, kde jsou plochy s biologicky aktivním povrchem (s výjimkou vodních ploch), například s vyšší pokryvností stromů, která se v parku pohybuje od 60 -100 %, jsou naměřené hodnoty nižší.

Grafické přílohy: [fop_1a.jpg](#) [1]

 [fop_1b.jpg](#) [2]

 [fop_1c.jpg](#) [3]

 [fop_1d.jpg](#) [4]

 [fop_1e.jpg](#) [5]

 [fop_1f.jpg](#) [6]

 [fop_1g.jpg](#) [7]

 [fop_1h.jpg](#) [8]

 [fop_1i.jpg](#) [9]

 [fop_1j.jpg](#) [10]

Zdroj: Szilágyi, K., Zelenák, F., Kanczlerne Veréb, M., Gerzson, L., Czeglédi, Cs., Balogh, I.P., Limits of ecological load in public parks on the example of Városliget, Applied Ecology and Environmental Research, 13 (2), pp.: 427 - 448

Zadal: Radomír Dohnal

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/ekologicke-limity-verejnych-parku>

Odkazy:

- [1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1a_0.jpg
- [2] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1b.jpg
- [3] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1c.jpg
- [4] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1d.jpg
- [5] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1e_1.jpg
- [6] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1f.jpg
- [7] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1g_0.jpg
- [8] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1h_0.jpg
- [9] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1i_0.jpg
- [10] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/fop_1j.jpg